

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Vojna na Balkanu in Evropski mir.

POROČILA IN POROČEVALCI. — **BONI NAČRT.** — **POVELJE GENERALA SAVOVA.** — **NEMŠKI JUBILEJ.** — **ZGODOVINSKE BESEDE.**

Na celi črti se je razvnel hud boj. Evropa sliši odmeve topov, ki grme na pozicijah pred Drinopoljem, pred Skadrom, pred Cataldžo, pred Janino in celo pred Galipoljem. Toda natančnih poročil nimamo danes o teh bojih. To je tudi nemogoče. Že v začetku balkanske vojne smo imeli priliko občudovati bolgarske previde, ki je mnogo pripomogla, da je bolgarska armada sovražnika in Evropo presenetila. Poročevalci, ki so po vojni pisali svoje spomine — so vedeli mnogo povedati o tem, kako so jih Bolgari — gostili.

Vsled strogega postopanja so morali poročevalci ostati daleč od bojišča in le s težavo so dobili kake vesti o izidu dnevnih bojov. Zato tudi sedaj ni z bojišča pravih poročil — edino, kar vemo, je to, da se boj z vso silo nadaljuje. V najkrajšem času pa moramo pričakovati važnih vesti, ki bodo oznanile, kako se je končal zgodovinski boj na Balkanu.

Po splošnem mnenju bo vojna zelo kratka in se bo usoda kmalu odločila.

Vojni načrt nove vojne je seveda neznan. Lahko pa se da sklepati, da je njegov cilj — Carigrad.

Vprašanje je bilo: Ali bo bolgarsko — srbska vojska predvsem skušala v silnem naskoku vzeti Odrin, ali bo zavezniška armada z vso močjo pritisnila na turško obrambo Črto pri Cataldži, da si napravi svobodno pot proti Carigradu?

Iz sedanjih poročil vidimo, da je začel glavni boj za Odrin — toda ob enem se je razvnela bitka tudi drugod.

Vse kaže na to, da bodo operacije na Galipolskem polotoku največje važnosti v tem drugem delu balkanske vojne.

Po zanesljivih informacijah iz grških krogov so balkanski zavezniški sklenili napeti vse svoje sile, da se polaste Dardanel.

V to svrhu je poslana na Galipolski polotok močna bolgarska vojska, ki ima nalogo najprvo potolči tamkaj se nahajajočo turško armado, potem pa naskočiti evropske dardanelske utrdbe.

Celokupno grško brodovje je zbrano pred vhodom v Dardanele, da zabrani vsak izpad turške flote iz morse ožine. Včeraj in danes je odplulo iz Soluna več velikih grških parnikov, natlačenih vojaštva.

Tudi iz Pireja je došlo več takih transportnih parnikov z vojaštvom na krovu.

Vse to vojaštvo bodo Grki izkrcali ob ugodni točki maloazijske obale ter s to armado naskočili dardanelske utrdbe z azijske strani. Baje so se Grki odločili za to akcijo, ker so se po svojih ogledih pričeli, da nimajo Turki v Mali Aziji v bližini Dardanel prav nobene večje posadke.

Če je ta informacija zanesljiva, vzroka nimamo, da bi o tem dvomili, potem imajo zavezniški namen forsirati Dardanele, uničiti najprvo utrdbe na suhem in tako omogočiti grškemu brodovju svobodni vhod v morsko ožino.

Ako se zaveznikom ta projekt posreči, bo grško brodovje lahko z morske strani navalilo na Carigrad. Potem bi Turkom bila zadnja ura tudi v Štambulu!

To je torej navidez bojni načrt. Ta plan se kaže tudi v povelju generala Savova, ki je razglasil sledeči poziv:

»Turki so z načrtom, po katerem so vodili mirovna pogajanja, pokazali, da hočejo mirovna pogajanja zavlačevati in pridobiti na času. Vendar pa so se silno zmotili, če so mislili, da bodo na ta način ojačili svojo armado. Naša armada je sedaj močnejša kot kdaj prej, dočim so turške čete popolnoma desorganizirane in slabotne. Bolgari, vrzite se na sovražnika in poženite turške divjake tjakaj čez morje, odkoder so prišli.«

Cilj je torej Carigrad — in temu bo sledil popoln poraz — in izgnanje Turkov iz Evrope.

Bolgarski »Mir« piše, da se vse to vrši v soglasju z Rusijo. Ako je to res — nastanejo nove komplikacije.

Zadnje dni se je Evropa pomirila zaradi pisma, ki ga je pisal ruski carju avstrijski cesar. To pismo daje upanje, da se evropski mir ohrani.

Nemci so sumljivo tihi in niso nič prav zadovoljni. Ravno te dni praznujejo namreč Nemci važne jubileje. Letos poteče 100 let — ko se je Prusija osvobodila francoskega jarma. Jubilejne slavnosti so se že začele in cesar Viljem je ravno te dni v Königsbergu prisostvoval taki slavnosti. Ob tej priliki se bodo Nemci pač spominjali, kako so vzrastli v 100 letih — in naravno je, da bodo tudi pangermani in turkofili dobili svojo besedo. Toda Nemci imajo ravno pri tem jubileju največ prilike premišljati, kaj je svoboda in bi morali pozdravljati osvobodjenje balkanskih narodov. Tega pa Nemci ne morejo storiti, kajti osvobodjenje balkanskih narodov — pomeni poraz nemške politike v Turčiji.

Nemci čutijo, da se ta poraz bliža. In kakor nalašč je ravno te

dni preteklo 25 let, ko je Bismark izgovoril one zgodovinske besede: »Nemci se ne boje nikogar, razven boga!« (Te besede so bile izgovorjene 6. februarja 1888 in ponosni Nemci jih še dandanes radi ponavljajo.) Toda letos se je že parkrat pokazalo, da se Nemci boje tudi koga drugega. V prvi balkanski vojni je bila Rusija ona sila — pred katero je umolknil nemški vojni rog. Kajti na svetu je tako, da se ne da živeti od samega bojnega navdušenja — ampak je treba tudi kruha — in ko bi Rusija odrekla nemški industriji devoz — bi bil nemški trebuh kmalu prazen — pa tudi navdušenje bi se iztreznilo. Zato je tudi Bismarck rekel — da Nemčija z Rusijo ne sme priti v nasprotje. Nemci so se Rusije zbalj — in so pustili balkance zmagovati — dasi je šlo to na račun nemške orientalske politike.

In sedaj v novi vojni se nam zdi, da se tudi Nemci nekega boje — to je Anglija. Ko bi ne bilo tega strahu, bi ne bil Odrin nikdar bolgarski. Toda Nemčija se zaveda odgovornosti in nevarnosti — zato slavi 100letnico svojega osvobodjenja — ponavlja Bismarckove stavke — in pusti propadati ono Turčijo, ki je bila toliko časa njena varovanka. Toda v tem je ravno vprašanje svetovnega miru.

Vojna.

6. februarja 1913.

BOJNO POLJE.

Tako Bolgari kakor Turki so zabranili vojnim poročevalcem prisostvovati armadnim operacijam; zato pa tudi vesti iz bojišč niso tako obširne kot so bile popreje. Vendar pa je iz došlih poročil jasna slika o bojnem polju. Neprenehoma, noč in dan grme topovi srbske in bolgarske armade pred Drinopoljem, ki je vsled ljute kanonade na več krajih v plamenu. V Janini in na Galipolu napreduje bolgarska vojska. Grško brodovje je stopilo zopet v akcijo ter bombardovalo otočje Kseronisti v zalivu Saros. Za Skader se bje ljut boj. Predmet jutrajšne konference veleposlanikov v Londonu bo razpravljanje o bolgarskih vojnih operacijah na polotoku Galipoli.

Videti je, da so se zavezniški odločili drugi del vojske čim hitreje končati.

Za ta slučaj, da se vojska zavleče, oziroma, ako ne bodo mogli Bolgari sami hitro obračunati s Turkom, tedaj — kakor se v političnih krogih trdi — bodo pritisnili Srbi in Grki iz lastne inicijative z vsemi silami na Turka, ker se zavlečevanje vojne nikakor ne sme dovoliti.

Tako zavezniški! — Toda kakor pravijo druga najnovejša poročila, bo boj oster — predvsem za Drinopolje, ki je baje silno dobro založen z živežem ter municijo, katere dese-

ti del so do danes komaj porabili. Šukri paša na predajo ne misli — nasprotno, dal je nekoliko oficirjev, ki so o predaji govorili, ustreliti. Hrabrost Šukri paše občudujejo vsi. Bolgarski častniki so izjavili, da mu bodo izkazali takšne časti, ko se bo moral ydati, kakor jih niso še nobenemu generalu.

BOLGARSKI USPEHI.

Sofija, 6. februarja. Bombardiranje Drinopolja je trajalo danes celi dan. Mesto je na več krajih v ognju.

PADEC DRINOPOLJA BLIZU.

Sofija, 6. februarja. V tukajšnjih vladnih krogih se izjavlja, da se bo z bombardiranjem Drinopolja nadaljevalo. V tem slučaju je upati, da mesto v 5 ali 6 dneh pade.

ZMAGA BOLGAROV.

Sofija, 6. februarja. Uradno se poroča, da je bila turška armada ob reki Karak Cai in južno proti Chersonuzu popolnoma porazena od Bolgarov, tako da se je morala v divjem begu umakniti v trdnjavo Bulair. Bolgarske čete so z vso silo preganjale turško armado, ki se je umikala v popolnem neredu in pustila na bojišču izredno bogat plen. S tem so Bolgari gospodarji skoro celega obrežja Marmarskega morja.

BOLGARI SE ZNATNO BLIŽAJO DRINOPOLJU.

London, 6. februarja. Iz Sofije se poroča, da so se včeraj Bolgari med uspešnim bombardiranjem pomaknili na vzhodni strani mesta za 1 kilometer naprej. Nad mesto se je dvignil bolgarski aeroplan ter metal prebivalstvu oklice, v katerih se taisto pozivlja, da naj se uda.

ZMAGONOSNO PRODIRANJE NA GALLIPOLSKEM POLOTOKU.

Sofija, 6. februarja. Uradno se sporoča, da so bolgarske čete prodrele na galipolskem polotoku zmagonosno 10 kilometrov naprej.

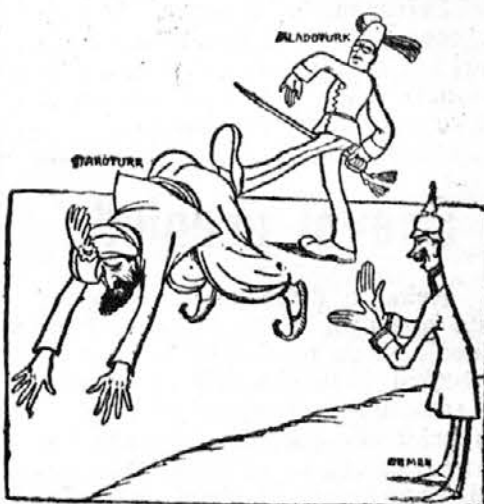
Pariz, 6. februarja. Veliki vezir popolnoma zaupa branitelju Galipolija, ki ima 50.000 mož na razpolago.

BOLGARSKA IN RUMUNSKA.

Dunaj, 6. februarja. Med obema državama še ni prišlo do sporazuma ter so še med zahtevami Rumunske in koncesijami Bolgarske velike difference. Vendar pa veruje, kakor se poroča iz Bukarešta, Jonecu na možnost prihodnjega zblizanja obeh držav, tako da bo omogočena zveza Bolgarske, Turčije in Rumunske.

POŽAR NA BELGRADSKEM KOLODVORU.

Belgrad, 6. februarja. V kolodvorskih skladiščih je nastal velik požar. Požar je bil lokaliziran. (Zadnjič so našli za fabriko, ki do-

Nemci ob Bosporu.

Čujte, kaj se je zgodilo, tam ob slavnem Bosporu — kjer je mnogo bojov bilo, nikdar ljubega miru.

Mladoturki so se vprli — ker je konec Turčije, z Enver-bejem v porto vdrlj in so tam razbili vse.

»Da Odrina ne predajo,« — to njih bojni klic je bil, ker moči dovolj imajo — pal je starček Kiamil.

Mladoturek je ponosno — staroturku brco dal — on bo vladal neizprosno vojno z zmago dokončal.

Kdor bi čudil se veliko, kje je tak pogum dobil — ta pogled naj to sliko, videl bo, kje vzrok je bil.

Nemec stal mu je ob strani in učil ga je tako — ker prek Turkov njega plani v daljino Azijo gredo.

Mislil je: če Turki stari drugim prepuste Odrin, da ga vzamejo Bolgari: Meine politik ist hin...

Ko v Londonu to brali, Nemcu pisal je Anglež: »Kaj na azijski obali — hočemo — to dobro veš.

Ako delal boš prevrate, kot se tebi pravo zdi — ne bo dobro, bratec, zate, ker smo mi — pripravljeni.

S tem je bila stvar končana in začel se nov je boj — Turka, Nemca iz Balkana — vrag odnesel bo s seboj.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Med mrtvimi je bil kapitan, ki je korakal pred četo.

Kar jih je ostalo živih, so se umeknili v neredu, zapletaje se z orožjem in padaje drug preko drugega.

Beg je bil brezglav.

Monklar, v prvem trenutku mrtvouden od presenečenja, je zaslišal v daljavi zdajci dvojce zamolklih pokov: bile so arkebuzne rokovanjave v ulici Siromakov in Montorgej, ki ko ustrelili enako kakor njih tovariši v ulici Sv. Odršenika.

V največji naglici je poklical k sebi nekaj plemičev, ki so bili prišli v svjco zabavo gledat klanje na Dvoru Čudežev.

Z njih pomočjo je zaprl ulico in ustavil bežeče.

»Naprej!« je zarjul Monklar. »Ako ne vzamete barikade z naskokom, se boste dali pobiti do zadnjega v tej lučini!«

Ta razlog je bil edini, ki je mogel vrniti arkebuzirjem pogum. Obrnili so se nazaj proti barikadi, toda namesto, da bi šli nad njo v sklenjenih vrstah kakor prvokrat, so se razkropili, tiščeči se hiš. Bilo jih je kakih štiri sto.

Zaleteli so se proti barikadi.

Toda zagrmela je druga salva, in spet je padlo mnogo mož, da ne vstanejo nikdar več.

»Naprej!« je kriknil Monklar.

Arkebuzirji so navallili z divjim krikom in bili v par trenutkih res na barikadi.

Toda zdaj se je dvignila na tej barikadi tolpa demonov, oboroženih s sulicami, halepartami, polomljenimi meči, rapirji in vsake vrste kuhinjskimi in drugimi noži.

Začela se je strašna borba.

Ječanje, krik, besnosti, kletvice v vseh znanih in neznanih jezikih, streljanje samokresov in arkebuz — vse to je polnilo zrak svojih dvajset minut.

Kraljevi vojaki pa so se med tem polagoma umikali.

Monklar, obdan od plemenitajšev, je bil ohranil svoj meč v nožnici, dočim so se bili oni, ki so ga obdajali, kakor obupani.

Veliki profos je bil zdaj čisto blizu rokovanjave, ki so divjali okrog njega.

Njegovo vedenje in njegovi ukazi so deloma vrnili vojakom hladnokrvnost; poizkusili so še enkrat s poslednjimi silami, tako da so se zdajci umeknili rokovanjavi.

Takrat pa je pridrevela izza njihovega hrbita, iz globine Dvora Čudežev nova tolpa kakor vihar. Bližali so se v sklenjenih vrstah, vsi v oklepih in dobro oboroženi, sukaje meče in pištole in tuleči kakor sama smrt.

To je bil konec...

V par trenutkih je bila ulica pometena.

Že je hotel bežati tudi Monklar, bledečega čela in z gnevom v srcu. Ta hip pa prime nekdo za uzo njegovega konja, rekoč mu:

»Zajeti ste, gospod! Vdajte se!« Monklar je videl, da so ga obkolili rokovanjavi.

V dalji je slišal šum svojih bežečih vojakov.

Dvignil je oči proti nebu, kakor da bi iskal tam gori Boga, ki je bil klical k njemu... nato pa je obrnil svoj pogled na moža, ki je na čelu rokovanjške tolpe zapodil kraljeve vojae v beg, moža, ki ga je bil proglasil za svojega jetnika...

In spoznal je Lantneja!

Rokovanjavi so slavili svojo zmago s strašnim krikom.

Iznova so zapalili velike ognje. Okrog njih so posedli ranjenci, ki so jih že izmivale vlačuge in jih lečile z raznimi mazili.

Okrog miz se je razvila orgija. Veliki sodi vina so bili postavljeni tu in tam, in naglo jim je iztekala rujna kri. Ob sleherni mizi so zdaj pripovedovali, kako imenitno se je kdo bil in koliko butic da je razkral.

Vse to je tvorilo čuden, neskladen šunder; obvladovali pa so ga glasovi ženskih, ki so objokavale mrtve.

V ulici Siromakov in v ulici Montorgej so se bili razvili dogodki do malega enako kakor v ulici Sv.

Odršenika.

Bilo je gotovo, da si dolgo ne bo nihče upal napasti Dvor Čudežev.

Rokovanjavi so naštevati drug drugemu, kakšne ugodnosti jim nudi nenadejana zmaga, za katero so se imeli zahvaliti pred vsem razkritju Trikotovega izdajstva.

Ragastan ni bil potegnil meča.

Zadovoljil se je s tem, da je ostal neprestano v bližini Manfreda, pripravljen ga ščititi v potrebi s svojimi rapirjem, ki je bil v njegovih rokah strahovito orožje.

Ko so privedli velikega profosa na sredi Dvora Čudežev, je vstalo med rokovanjavi takšno kričanje, da se je zdelo, kakor da hoče omajati vesoljno mesto do dna njegovih temeljev.

Kolovodje in navadni rokovanjavi so takoj obkolili Monklarija.

Da ni bilo te preysidnosti, bi se bilo zgodilo velikemu profosu mahoma isto, kar se je zgodilo njegovemu vohumu Trikotu.

Toda avtoriteta poveljnikov je bila velika.

Spričo njih ponovnih ukazov so se rokovanjavi umeknili z renčanjem, podobnim renčanju gladnih dog, ki jim jemlješ že naglodano kost.

Monklarija so zaklenili v pritlično sobo ene izmed hiš Dvora Čudežev.

In voditelji so se začeli posvetovati, kaj bi bilo najboljšo storiti z njim.

Takoj po končani zmagi je pršal Ragastan Manfreda:

»Tista ciganka, ki ste mi pravili o njej... Tista...«

»Vem, gospod,« je dejal Manfred, začuden.

»Da; ali niste rekli, da bi jo lahko videl?«

»Nedvomno.«

»Torej, rad bi se seznanil z njo...«

Manfred, ki ga je presenečila ta naglica, se je vseeno poklonil in rekel vitezu, da ga rad povede na mesto k ciganki.

»Prosim vas torej,« pojdiva, je dejal Ragastan z genotim, ki se mu je čudil mladi mož čimdalje bolj.

»Aha!« je mislil sam pri sebi, »vitez torej pozna staro copernico, ki me je vzgojila? Če pa je ne pozna česa išče pri njej?«

Par trenutkov nato sta stopila v cigansko stanovanje.

»Mati,« je rekel Manfred, »evo tujca, ki vas želi videti. Prosim vas, sprejmite ga dobro, zakaj dolgujem mu veliko hvalo.«

»Dobrodošel mi je, sinko moj,« je odgovorila ciganka in povdarila to besedo s tako očitnim namenom, da je viteza kar izpreletelo.

Ragastan se je nahajal v eni tistih minut skrajnega razburjenja, ko zadobe čuti posebno ostroto, ko postane um pronikljivejši in zadobi vsaka beseda, vsak znak in vsaka gesta usodno važnost.

(Dalje.)

daja mesne konzerve srbski vojski — bombo!

SRBSKE PRIPRAVE OB BOSENSKI MEJI.

Dunaj, 5. februarja. (Izv.) »Wiener Allgemeine Zeitung« poroča, da je srbska vlada vse iz Francoskega dole nove brezstrelne topove dirigirala na bosensko mejo, kamor je poklicala tudi vse četaše, ki se mu- de v novoosvojenem ozemlju.

RUSKO IN KITAJSKO PRED — VOJSKO.

Petrograd, 6. februarja. O vojski med Ruskom in Kitajskim se go- vori kot o gotovi stvari. Trgovinski promet med obema državama je skoro popolnoma prekinjen.

Dnevni pregled.

Nekaj o doslednosti. Že včeraj smo opozorili na to, kako različno mnenje vlada na sodišču o tem, kaj je bojkot. Nemški sodnik na Češkem je razsodil, da pozivanje časopisja, da naj ljudje podpirajo domača na- rodna podjetja — ni bojkot. Sloven- ski sodnik v Ljubljani, je razso- dil, da je to — bojkot in ugovor

»Dneva« proti konfiskaciji je bil za- vržen. Ravno kar se tiče cenzure, mislimo da ni nikjer v Avstriji tako stroga, kakor pri nas. K nam pri- hajajo n. pr. nemški graški listi, ki so polni bojkotnih notic — in pogo- sto so tvrdke direktno imenovane. »Tagblatt« je n. pr. imenoma pisal proti tvrdki Zafka, »Marb. Zeitung« je pisala proti Weiskovi trgovini v Mariboru — in v obeh nemških cenzorja to ni bil bojkot. Seveda nemški cenzor in nemški list — ali pa slovenski in — Naravnost zani- mivo je bilo zadnjič poslušati izva- janje drž. pravdnika. Rekel je:

Članek nosi naslov: »Bodimo do- sledni«. Potem navaja, kako so do- sledni drugi narodi, in da bi se mo- rali Slovenci pri njih učiti. Cel čla- nek nima niti enega stavka, ki bi pozival k bojkotu — članek trdi le, da naj bodo Slovenci dosledni, ka- kor drugi. Po mnenju drž. pravdni- ka je to bojkot — kajti, ako bi bili Slovenci do skrajnosti dosledni — potem bi podpirali samo domače tvrdke in bi se pri tem gospodarsko okrepili. Vse te besede so bile obso- jene po § 302. Kje je tu bojkot? Do- slednost je vendar lepa čednost, za- kaj bi Slovenci ne smeli biti dosled- ni? Saj bi bilo lepo, ko bi bila tudi avstr. sodišča dosledna — toda ne v tem, da vsako konfiskacijo potrdi- jo. Mi vendar ne moremo biti od- govorni za misli, ki jih kdo najde med vrstami. Potem takem je geslo »Svoji k svojim« že samo po sebi bojkot in ga vendar povsod čitamo. Ako se postavljamo na to stališče — najdemo bojkot v vsaki notici, ki priporoča kakega trgovca — ker kdor pojde k temu, ne pojde k dru- gemu. Na ta način pa je seveda te- žko ustrezni sodniku, ako zahteva, da naj se dokaže, da članek, ki poziva k doslednosti, ni bojkoten.

Mohorjeva družba in učiteljstvo. Prejeli smo: Slovenski dnevniki med njimi tudi »Dan« so prinesli te dni poziv Mohorjeve družbe za nabi- ranje novih naročnikov. Ta poziv ima tudi odstavke, ki bi se lahko opustili, ako hoče biti družba res slo- venska, narodna in za vse sloje. In to bi družba morala biti. Zato bise morala izogibati enostranosti. Med pozivom čitamo: So še drugi vzro- ki, da letos še posebej prisrčno va- bimo celo slovensko ljudstvo, da se

v čim večjem številu zglašajo za Dru- žbo sv. Mohorja in sicer zato, ker so se tiskarniški stroški v zadnjih letih več kot podvojili: plače delav- cev, tiskarjev in knjigovozov so se vsled druginje in moderne delavske organizacije zelo zvišale; cene bla- gu, papirju, tisku, barvi in podobam (kličem) so tudi poskočile, tako da je imela Družba zadnja leta, ako je hotela podati udom lepo okrašene knjige, občutno izgubo pri izdaji dru- žbenih knjig. To pa se lahko zabrani na ta način, če se oglasi čim večje število nevladnih udov, ker le pri vi- škem številu udov bo družba kos ve- likim stroškom, katere stavijo nanjo moderne tiskarske zahteve. — Do- bro! Toda kako pridemo do tega, da bomo člani družbe, ako družba pri- naša povesti, kakor je bila letošnja Pregleda. Zaradi tega je učiteljstvo sklenilo, da so proti družbi. O boji- kotu Moh. družbe se je že mnogo pisalo. Družba je za nas tako važna, da je vredna podpore — toda dru- žba bi se morala izogibati vsemu hujkanju in bi ne smela odganjati članov od sebe. Ako je odboru leže- če na koristi družbe, bo to vpošte- val. Dokler pri družbi ne zapazimo, da hoče vršiti svojo kulturno misijo — brez klerikalne propagande — se ne moremo ogrevati zanjo.

Na sledu za srbskimi špijoni. Že včeraj smo prinesli poročilo, kako je žandarmerija po krivem prijela popolnoma dostojnega človeka in ga je kot špijona zaprla — samo zato — ker je čital srbski list. Danes je že drug tak slučaj. Pri St. Lenartu so prijeli dva turista, ki sta fotografi- rala okolico. Turista sta pravila, da sta višla hrvatska uradnika. Toda vse ni nič pomagalo. Prijeli so ju in zaprli. Ko se je potem sodnija infor- mirala v Zagrebu — se je izkazalo, da je bil eden dvorni svetnik Karol Pavlič, drugi pa finančni ravnatelj Ed. Meixner. Pri nas imajo res ma- lo zaupanja do svojih ljudi. Pa za- kaj?

Slovenski ponos. Kdor hoče ime- ti predpustno zabavo tudi v postu in kdor se zanima za pustno domačo govornico, naj pride po kosilu v ka- varno. Tam pri oknu igrajo. Kako nebeskolepo ti doni na uho: »I-sak weiter.« »Hudič preklet schauens tak- le dobim, wenn ich spiel, preklet hudič, schauens nur.« »Eine trojka.« »Wenn sie Tarok ziehen, pa je pa- gat ulet.« »To je že nesramno, so einen Spiel verpatzen.« »Gospod Otokar, zwei Zigaaretten« itd. Zad- njic je že »Gorenjec« gospodom očel- ta da nemškutarijo, aber das ge- niert die großen Geister nicht. No malo so se pa le poboljšali: sedaj do- bi že vsak pol — Gospodje, ali se pravi to svoj materni jezik spošto- vati? Saj ni čuda, da potem tujcem, ki slišijo tako lepo ubrano in izbrano govornico, raste greben, da se nam kar očitno rogajo in narav- nost izjavljajo vedejo. Če nam kaj domišljav nemškutar blagovoli mi- lostno pokloniti eno slovensko be- sedo, v slovenskem kraju mu mora- mo seveda za to izvanredno pošt- rovalnost in blagonaklonjenost vr- niti tisoč nemških. To je tista pre- tirana vlnudnost, tista mlačnost, ti- sto hlapčevstvo, ki nam toliko ško- duje. Če bi gospodje šli v »nemško« Celje, bi jim nemška vlnudnost dala tisoč bat in v takem slučaju. Sodite se sami, dokler je čas, če ne vas bodo sodili in obsodili drugi.

Iz polpretekla dobe. K tej notici nam poroča prizadeti gospod slede- če: Dne 25. novembra 1912 potoval sem iz Zagreba v Slov. Gradec. — Ob 10. uri zvečer prišedši v Spod. Dravograd, sem tam izstopil, v go-

stilni Goels-Gasthaus« naročil sobo in tudi večerjal. Po večerji čital sem časopis »Balkan« in »Novosti«. Ne- kemu gospodu zdela se je sigurno civilna sumljivo, ter me je vprašal kakšen časopis je to. Odgovoril sem mu, da je to list »Balkan« direktno iz Belgrada. Takoj na to pride oro- žnik, po katerega je poslal restav- rater »Goel«, da se naj legitimiram! Pozval me je ven, kjer sta stala na straži pred vrati že dva orožnika in dva kmečka fanta z nabitiimi puška- mi. Ker sem se opravičeval, da mor- am znati, zakaj se gre, nastavlil mi je stražmešter »Kaschman« bajonet na prsa; nato sem bil v verige vkle- njen in odveden v občinski zapor v Spod. Dravograd. Drugo jutro ob 5. sem šel dalje z dvema orožnikoma k okr. sodniji v Slov. Gradec pred sodnika g. Drobnišča, kateri je od- stopil akt okrožnemu sodišču v Cel- ju. Dne 1. decembra 1912 zvečer nastopil sem v spremstvu orožnika pot na okrožno sodišče v Celje. Tam me je hišni zdravnik pri preiskavi vprašal, ali sem Srb, na negativen odgovor, izrazil se je: »Die Krainer sind noch ärger wie die Serben.« Preiskava je trajala 27 dni, ker je državno pravdnistvo v Celju hotelo nekaj napraviti, kar ni bilo mogoče. Čudno, da nemški listi o tem niso nič pisali. Dne 23. decembra so me iz- pustili iz zapore. — Take stvari se dogajajo v naši mili domovini!

Narodni družvom na Štajer- skem naznanjamo, da je naš stalen poročevalec g. Ivan Skvarča v Ma- riboru in da naj se v vseh zadevah nanj obračajo.

Iz ljudskošolske službe. Učitelj- ca Marija Širnikova na Golem je prestavljena na štirirazrednico v Grahovem.

Iz politične službe. Deželno- vladni tajnik dr. Anton Pilhofer, vodja okrajnega glavarstva v Po- stojni je imenovan za okrajnega gla- varja.

Požar. 30. januarja ob šestih zvečer je izbruhnil v hlevu posestni- ka Jožeta Stegu v Velikem Brdu v hrenoviški občini z doslej neznane- ga vzroka ogenj, ki je omenjeni hlev vpepelil. Ker se je požar že pravo- časno lokaliziral, znaša škoda samo 800 K. Vsled zavarovanja je škoda čisto pokrita. Govori se, da gre tu za požig.

Aretacija ciganov. Predvčeraj- šnjem okrog poludne je v Rdečem Križu v dobruški občini orožniška patrulja naletela na tolpo tridesetih ciganov. Ko so cigani zagledali oro- žnike, so se spustili v beg na vse strani. Od vseh ciganov se je oro- žnikom posrečilo aretirati cigana Pavla in Jožeta Hudoroviča. Vsi drugi so ušli. Aretirana cigana je orožništvo izročilo sodniji.

Nočna lovca. Prefekl pondeljek okrog 3. ure zjutraj sta šla dva pi- jana fanta skozi vas Tlake pri Šma- riji na Dolenjskem. Fanta sta spro- žila več strelav iz samokresa. Dve krogli sta prileteli v stanovanje po- sestnice Marije Tometove in oso- benke Amalije Verbinčeve. Pijana fanta sta s hudobnostjo tudi razreza- la nekemu posestniku konjsko o- pravo.

Samomor? Pretekli pondeljek so potegnili iz Ljubljane v Podpe- ši truplo mladega fanta, ki je moralo biti že več tednov v vodi. Utople- nec je najbrže identičen s 17letnim posestnikovim sinom Antonom Na- bergom iz Velikega polja pri Vi- pavu. Nabergoj je bil do 15. decem- bra uslužben pri nekem trgovcu na Vrhniki kot trgovski vajenec. Oni dan pa je bil izpuščen iz službe in od takrat je izginila vsaka sled za

njim. Nekaj dni nato se je našlo v bližini Vrhnike na desnem bregu Ljubljanske njegov rojstni list, več šolskih spričeval in denžnik. Najbrže je Nabergoj izvršil samomor.

Iz Tomaja. Na žensitnini g. Jan- kota Štoka in g. Karle Zlobec se je nabrala za prekoristno družbo sv. Cirila in Metoda 28 K 40 v. Denar se je takoj odposlal družbenemu vod- stvu v Ljubljano. Mladoporočence- ma želimo obilo sreče in blagoslova.

»Bitka« v vasi. Do prave vojne je prišlo te dni vsled starega rod- binskega sovraštva v vasi Pinciro pri Madridu. — Tekom bitke je pa- dlo več nego petsto strelav iz sa- mokresov in pušk. Veliko mrtvih in ranjenih je pokrivalo bojišče. Sele orožništvo, ki je prihitelo na mesto bitke, je to končalo. Veliko oseb so aretirali.

Velika nesreča na jezeru. Vele- trgovec Daszewski iz Varšave se je peljal te dni s svojega posredstva Br- zumina na vozu v Varšavo. Koči- jaž, ki je hotel prej priti v Varšavo, je krenil po bližnji čez zamrzo czerkiško jezero. Naenkrat pa se je led prelomil in konja, voz in ljudje so padli v vodo. Veletrgovcu Das- zenskemu se je posrečilo, da je do- segel breg in si tako rešil življenje. Kočijaž, kakor tudi konja sta u- točila.

Aretacija defraudanta. V Mehi- ki so aretirali te dni bivšega pro- fesorja na trgovski akademiji v Ino- mostu Nigra, ki je kot akcijonar pri neki pivovarni poneveril 250.000 K in zbežal v Ameriko.

Rodbinska drama. Gostilničar N. Husak iz Holesov pri Pragi je predvčerajšnjem zastrupil s svetil- nim plinom sebe, svojo ženo in pet svojih otrok, ki so bili v starosti od dveh do dvanajstih let. Husak je napravil ta grozni čin, ker mu je bila odvzeta gostilničarska obrt.

Grozen zločin. Te dni so odkrili v neki hiši v Rue Nolletu v Parizu grozen zločin. 83letnega pisarniške- ga šefa v justičnim ministrstvu Pel- tierja in njegovo hišno damo Mag- daleno Porpierevo so našli v Pel- tierjevi sobi mrtva. Preiskava je dognala, da gre tu za roparski umor. Zločinci so ponoči vlomili v Pel- tierjevo stanovanje in so oba zadržali. O zločincih ni nobenega sledu.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Kako dolgo smo mladi? Pri smod- kah povemo lahko njih ceno, toda pri damah ni dobro govoriti o njih stasti... Predvsem je to zelo ne- varno, potem pa tudi grozno malo vlnudno. Tu je najboljša, ako si po- magamo z galantno frazo: »Dama je vedno mlajša, kakor si mislimo.« Treba si je tudi zapomniti, da je da- ma do osemnajstega leta vedno mlajša in od devetindvajsetega leta vedno starejša, kakor nam pravi sama. Pri možeh je to popolnoma nekaj drugega; pri tem ne igra sta- rost nikake vloge, ker pri možkih se ugiba starost le po izvršenih delih in dejanjih. Tu imamo mlade ljudi, ki so s prezgodaj postarali in stare gospode, ki so gibčni kakor kak dvajsetletni mladeniči. Na temelju teh skušenj je predložil neki mad- ridski časopis svojim bralcem na- slednje vprašanje: »Do kake starosti se lahko mož smatra za mladega?« Za najboljši odgovor je bila razpi- sana krasna cena in za to ceno se je petegovalo 28.256 razreševalcev. Španci so galanten narod, to je po- trdila večina odgovorov, čeprav je bilo med njimi tudi precej negalan- tnih. Eden izmed razreševalcev je napisal: »Mož se začne starati takoj po medenih tednih.« — Neka dama:

»Mož je toliko časa mlad, dokler ne začne misliti na ženitev.« — Ne- ka druga dama zopet: »Oni mož je star, ki poljublja ženo z mrzlimi ustnicami.« — Ako se ne more mož toliko pripogniti, da bi zavezal krasni ženi razvezani trak na čev- ljih se začne že starati«, je poja- snjeval neki drug bralec onega ča- sopisa. — Nagrado je dobil odpo- šiljatelj naslednjega odgovora: »Mož je mlad tako dolgo, dokler ga žena prizna za vrednega ljubosumnosti.«

Najnovejši Köpenick, je bivši ra- čunski podčastnik Wolter, ki je bil vsled nerednosti odpuščen iz slu- žbe, češ da ni pri »pravi«. Ker pa Wolter radi tega ni mogel najti ni- kjer službe se je hotel zato na vojni oblasti maščevati, kakor se je sam izrazil. Obkel je uniformo poštnega naduradnika — napisal oni tele- gram — dal ga potrditi na poštnem uradu v Weissenburgu, nakar je depešo odposlal. Ko je depešo oddal se je podal v neko redakcijo, kjer si je dal celo izjavo potrditi, da bi mo- gel dokazati, da je napravil ono mi- stifikacijo čisto »pri ta pravi«.

Smrt na odru. V dvornem gle- dališču v Brighthonu na Angleškem je umrl pretekli petek naglo med predstavo igralec Var Biene. Igral je v enodejanki »Utrgana struna« starega godca. Ko je prišla igra do onega mesta, ko piska godec na čelo odvrnjeni domači hčerki pesem o njuni ljubezni, in ko pade nenadoma nezavesten na tla, je nastala kata- strofa. Van Biene se je zgrudil s stola in je začel hropeti. Občinstvo, ki je menilo, da spada vse to k igri, je fingirani omedlevici strastno in burno ploskalo. Čudilo pa se je, če- mu je nenavadno padel zastor. Ne- kaj minut nato so odnesli truplo igralca z odra. Srčna kap je konča- la njegovo življenje.

Kako živi Japonci. V »Uranija« na Dunaju je predaval te dni japo- nski žurnalst Shubo Shiba o Japo- ncu, od njegovega rojstva pa do gro- ba. Ko se otrok rodi, ga zavijejo v rdečo, toplo odejo in mu dajo prvo hrano s cukrene vode in škro- bove moke. Sele tretji dan ga začne doiti mati. Japonka, ki svojih otrok sama ne doji, se smatra v čislani družbi za slabo mater. Sele 21. dan po rojstvu otroka, nese mati dete v najbližjo cerkev, kjer dobi otrok ime. Deklice dobijo imena cvetic, dečki imena raznih junakov. Roj- stne dneve proslavljajo Japonci le v mladosti, 3. marca se priredijo slavnosti za dekleta, 5. maja za dečke. Ob tej priliki dobijo otroci darove in sicer deklice majhne punčke, de- čki pa vojake. V četrtem letu pride japonski otrok v otroški vrtec, v sedmem pa v šolo. Razlike pouče- vanja med nami in Japonci ni mno- go, le veronauka se Japonci ne učijo. Mesto tega je učni predmet nauk o etiki človeka. Doma ponovi otrok starišem, kar je v šoli slišal. Sele potem se sme igrati. Ko dečki izvr- šijo ljudsko šolo, gredo v srednjo šolo, deklice pa v višjo dekleško šolo. Dečki se učijo dvobojevat se, deklice pa šivati in kuhati. Predno gredo mladeniči na vseučilišče, mo- rajo napraviti poseben kurz. Sku- šnja za vzprejem na vseučilišče je jako težka. Tudi za dekleta na Ja- ponskem so kolegija, vendar japo- nski študentka je do danes še redek pojav. Ko študent napravi doktorat, mu poišče njegova rodbina nevesto. Poroka se vrši brez cerkvenih cere- monij v stanovanju mladega moža. Bor, bambus in češpljevo drevo za- stopajo priče in reprezentirajo sim- bole potrpežljivosti, energije in mol- čanja. Želva je pri svatbi simbol sre-

Napoleonove sanje.

Dramtična sličica. — Napisal Jozua. (Konec.)

Množica (z izmučenim gla- som). Prosimo, — prosimo! Knez (zavpije nanje). Kuš! — En glas. O kako smo lačni! Množica. Lačni! Drugi glas. O kako nas stresa mraz! Množica. Mraz! Tretji glas. Usmili se! Množica. Usmili se! Knez (besno). Še ne, divjači- na?!

Množica. Živel knez! (Ne- koliko vojakov v ospredju je dvig- nilo glave.) Vojaki (v ospredju). Vive l' impereur! En glas (v ozadju). Usmilje- nja, umirami! Množica. Milosti, umiramo! Knez (se je začel ozirati po svoji armadi). Ali mi greš, divjači- na divja, ali ne?! — Nekdo (izmed množice zacvi- li z glasom, ki je podoben glasu ob- sojenca na vislicah). Divjačina, od katere se preživljata lovec in njegov lovski pes...! (Knez se strahoma ozira po armadi.) Več glasov (s pritajeno o- gorčenostjo). Tako je, — širota div-

jačina, od katere živita lovec in nje- gov lovski pes!

Knez (prestrašen, da Molohu znamenje.)

Moloh (namigne armadi in, kakor bi trenil, štrli nešteto puš- knik cevi v množico, ki obstane, čis- to okamenela od strahu.) Knez (množici). Ali bo? Množica. Živel knez! Vojaki (v ospredju). Vive l' impereur! (Nič se ne gane, vse je kakor prikovano, začarano; veter skrivnostno piska.) Okostnjaki (zatulijo zopet skozi vsa okna). Krvoses, — zver- na! Proklet, proklet, proklet!! Napoleon (se plaho ozira va- nje). Kako —, sem-li bil jaz tak lo- vec??

Vojaki (v ospredju). Vive l' impereur! Okostnjaki. Proklet, pro- klet, proklet! Napoleon. Sem-li bre- del do kolen ljudsko kri? Okostnjaki. Proklet, pro- klet, proklet! (Izginejo; zunaj): Proklet krvnik tisočev! — Proklet, proklet, proklet, proklet... (njih krik se potopi v bučanju vetra in dru- gem ihtenju.) Več glasov (zunaj). O kako neskončno je naše trpljenje! — Umiramo! Napoleon (zaškriplje z zob-

mi ter stopi par korakov proti oza- dju, kakor bi hotel s stisnjenimi pe- stmi planiti na kneza.) Proklet na- silniki!!

Vojaki (v ospredju). Oho, lo- vec na lovca? Čemu? — Lovec ima vendar lovskega psa, — in lo- vec ima svinec in jeklo za divjači- no in ne za lovca, kaj ne?.. Napoleon. Kako? (Strmi z izbuljenimi očmi v ozadje.) En glas (v ozadju). Ali ni še mera polna? Več glasov. Smo-li zato ro- jeni, da tako žalostno umiramo in še žalostneje umremo? Množica. Mera je polna! To je krivica!

En glas. To je slepilo, ki je postalo očito tudi nam najnižjim in najmanjšim... Naj nas lovski pes uniči in s tem prikraja našo bolesto! Množica. Tako je! Naj vsu- je Moloh svojo smrtno točo na nas! Naj nas in naše trpljenje strebi s prvša zemlje! Več glasov (ječeč). O kako trpimo, — kako umiramo! Knez (ves bled od strahu; da Molohu znamenje, ta pa armadi, ki položi puške; namigne črnemu mo- žu.) Črni mož (odpre debelo čr- no knjigo; gleda par trenutkov va- njo, nato jo zopet zapre in odloži.) Kaj se puntaš, drago ljudstvo? Ali

ne veš, da je to njegovo veličanstvo, naš vladar in najvišji cerkveni po- glavar, izvoljen po milosti božji, in da je tvoja najsvetejša dolžnost, da si mu pokorno in udano, predrago ljudstvo? Ali ne veš, da je to (ka- zoč na kneza) maziljenec boga naj- višjega, postavljen, da vlada tebi, svojemu narodu v srečo in blago- slov? Slepilo? Prevara? Ali ne znaš kako s tem skruniš — neraz- umljive sicer, toda svete in večne resnice in postave? Ne dvigaj, za- slepljeno ljudstvo, svoje grozeče pe- sti, kajti bodi uverjeno, da tvoja ro- ka nikoli ne doseže zvezd, na kate- rih so te resnice in postave zapisa- ne — nikoli! Spametuj se, drago ljudstvo, — ne posnema! ponočnega metulja, ki tako lahkomišelnost frčl okrog luči ter se po vsej sili hoče opeči!

Knez (množici). No? Množica (na ves glas) Živel knez! — Živel, — živel, — živel! (Veter močno zapiska.) Vojaki (v ospredju). Vive l' impereur! (Se zasliši silna detona- cija; prestol, na katerem sedi knez, se zruši; knez in črni mož se zvalita mrtva na tla.) Napoleon (osupnjen). Dina- mit? Kdo je položil dinamit pod pre- stol tega (kazoč v ozadje) ostudne- ga, s človeško krvjo oškropljenega samodržca?? (Moloh vrže oklep od

sebe; vojaki pomečejo puške proč; množica in vojaki stečejo drug k drugemu; se objemajo, poljubljajo ter stiskajo drug drugemu roke.) Ne jaz?...

(Zadnji del pozorišča izgine in ostane le še sprednji del, kjer leže mrtvi vojaki.)

Vojaki (v ospredju Napoleo- nu). Ti, naš lovec? Mi smo bili tvoji lovski psi. Velikokrat je žviž- gal pasji bič v tvoji desnici, kaj ne, in mnogo nedolžne divjačine je iz- dihnilo pod našimi neusmiljenimi pasjimi zobmi? — Toda, to je mi- nulo in se nikoli, nikoli več ne po- vrne. Iz naše pasje krvi bo vzklilo veliko, rešilno spoznanje, iz troh- nečih kosti lovca pa se bo v pozni bodočnosti širil zopern smrad pro- kletstva. (Izgine tudi ta del prizori- šča; veter zunaj utihne, ječanje tudi; v salon sije še vedno luna.)

Napoleon (buli z neverjet- nimi očmi v tla). Ne jaz, jaz, jaz, — jaz Napoleon! (Odide pri des- nih ratih; v salon sine prvi jutranji svit; postaja bolj in bolj svetlo, do- kler ne prisijejo slednjič skozi okna svetli žarki jutranjega solca.) Sluga (pride, žvižgač od leve). Kako krasno jutro! Z milijoni biseri je odlična narava. Vse je belo umito, pomlajeno in skozi vzduh, ki se je nasrkal sladkega cvetličnega vonja se glasi srebrnčista jutranja

če. Japonska gospa ne dela mnogo obiskov. Ona le v spremstvu svojega moža obiskuje gledališča, koncerte, variete in podobne zabave. V modernih gledališčih nastopajo že ženske. v gledališčih starega japonskega tipa igrajo ženske vloge moški. Kinematografi so našli na Japonskem mnogo simpatij. Neženje ni mojih hodi po čajarnah, kjer se zabavajo z gejšami. Po smrti odpeljejo vsakega Japonca v krematorij, kjer ga sežgo. V vsakem mestu in v vsaki vasi imajo krematorij. Kakor se vidi — moderen narod.

Ljubljana.

— **Ljubljana — Gradec.** V nedeljo ima naše Dramatično društvo izredni občni zbor, na katerem se naj zopet rešuje vprašanje o bitu ali nebiti našega gledališča, kakor naznačajo oficijelne novice po slovenskih dnevnikih. Istočasno smo čitali, da je graško gledališče, ki igra pod istim vodstvom v dveh poslopih, s 1. februarjem t. l. napovedalo konkurz. V Gradcu so dobili člani gledališča 2. februarja le četrti gaže za minul mesec januar, ostanek pa dobe iz dnevnih dohodkov predstav ter iz konkurzne mase, t. j. iz skupička razprodaje. Primerjanje Ljubljane z Gradcem je prav zanimivo. Gradec ima nad 160.000 prebivalcev, Ljubljana pa le nad 41.000. Kakor pa poročajo graški listi, zahaja komaj 10 tisoč Gradčanov v gledališče; Ljubljana je primeroma vsekakor marljivejša v posejanju gledaliških predstav. Tu in tam pa je abonma vsako leto slabši, poset vedno manjši, gaže vedno višje in režija vedno dražja. Narščanje vseobče draginje se je čutilo zlasti v zadnjih štirih letih vedno huje in dohodki predstav so bili zato vedno manjši, a troški vztrajno višji. V Gradcu je znašal konec sezone 1911/12 deficit 204.712 K 77 v, v Ljubljani pa 9675 K 04 v. Graška občina je plačala od deficita 204.712 kron 77 vinarjev celih 77.814 K 60 v, tako da je ostalo deficita gledališču še 126.898 K 17 v. V Ljubljani je ostal deficit nepokrit, kričanje pa je bilo zato velikansko! Graška občina je plačevala na leto gledališču 60.000 K redne podpore ter je poleg tega dajala še brezplačno luč, kurjavo i. dr. za obe gledališči po 10 mesecev na leto. Ljubljanska občina pa plačuje 26.000 K letne redne podpore in še 6000 K izredne podpore za godbene troške. Luč, kurjavo i. dr. si mora gledališče plačevati samo v Ljubljani. Toda graška občina je spočetka sezone 1912/13 svojo redno podporo 60.000 K zvišala na letnih 140.000 K in plačuje še dalje sama vse troške za razsvetljavo, kurjavo, snajenje i. dr. v obeh graških gledališčih. Vzlic temu pa je imel ravnatelj Julius Grevenberg 31. januarja t. l. nad 150.000 K deficita, ki ga bo moral Gradec seveda tudi plačati, ker prežame občina vsa bremena, in ker bodoči novi ravnatelj ne bo sprejmal starih dolgov. Koliko je že požrlo graško gledališče tekoma zadnjih 16 let, odkar imajo novo poslopje, se da slutiti iz sledečih števil: graško gledališče l. 1900 le 122.414 K, l. 1901 že 162.062 K, l. 1902 že 205.906 K itd. Vzlic tem velikanskim podporam pa je deficit graškega gledališča vedno večji. »Tagespost« priznava, da je novo graško gledališče požrlo že milijone ter da izvira večji del mestnega občinskega deficita iz tega vzroka. Zdaj pa primerjajmo ljubljanske razmere z graškimi! Priznati moramo, da se nikjer ne gospodari toli varčno in spretno kot v Ljubljani ter da je naravnost čudež, da imamo sploh še svoje gledališče v našem malem, skromnem mestu, ki je brez tujkega prometa! V Gradcu imajo le eno gledališče (v dveh poslopih), v Ljubljani pa

smo imeli lani kar tri gledališča, ki so pobijala drugo drugo! In vendar — vzdržali smo ga. Zato: ne obupati!

— **Kako se ga boje.** S ponižno notico smo naznanili, da je občinski svet ljubljanski imenoval učitelja Gangla članom-namestnikom v c. kr. deželnem šolskem svetu. Vedeli smo že naprej, da bo to hud poper za naše klerikalne slomškarje, ki glede znanja, sposobnosti in inteligence g. Ganglu ne sežejo niti do členkov. Da, prav tako bo, gospoda klerikalna, kakor smo pisali. G. Gangl bo zbiral želje in pritožbe učitelstva ter bo iste izročil g. prof. Reisnerju, če bo pa utegnil, bo šel pa sam k seji, ter bo povedal neženirano vsako krivico, ki bi se zgodila naprednemu učitelstvu. Tako je dogovorjeno tudi z g. prof. Reisnerjem. Zato pa pošljite nezaupnico, ki o njej kvasite v Slovencu, nadičetu uskoku Cepudru, ker se čuti užaljenega, ker niste predlagali njega za člana deželnega šolskega sveta, ampak slamnatega moža Boštjana Sadarja. Zastonj se trudite, da bi v naprednih vrstah napravili zdrhajo; raje skrbite, da pomirite koritarje-slomškarje, med katerimi že prav pošteno vre. Našega Gangla se pa ne dotikajte s svojimi umazanimi prsti, zakaj on je tako čist in neomadeževan značaj, da ga vsa vaša stranka ne odtelha.

— **Glasom odloka deželnega odbora kranjskega** de dato 28. I. 1913 št. 654 otvorila se je v Ljubljani kranjska deželna podružnica spodnjeavstrijskega deželnega življenjskega in rentnega zavarovalnega zavoda na Dunaju. Ta podružnica ima svoj sedež v Ljubljani, Stritarjeva ulica 7 (stari del na dvorišču I. nadstropje), kjer se dobijo vsaki dan med uradnimi urami z izjemo nedelj in praznikov od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. popoldne pojasnila in prospekti.

— **Spisi Mišjakovega Julčka.** Izšla je že 5. knjiga teh spisov, ki so se naši mladini tako priljubili. Knjigo krasi 13 slik. Stane 1.50 K. Priporočamo jo vsem, ki hočejo svojim otrokom dati v roko lepe knjige.

— **Zbrani spisi za mladino.** Engelbert Gangl je izdal že III. zvezek svojih zbranih spisov za mladino. Knjiga obsega 10 povestic in je bogato ilustrirana. V vsem jo toplo priporočamo.

— **Solnce in blato.** Odkar imamo po Novem letu ljubo solnce, ki sije tako na pravičje kakor na krivice, so naše ulice in ceste po dnevu — do gležnjev v blatu. Fraza o »Beli Ljubljani« velja k večjemu še takrat, kadar pobeli Ljubljano sneg. Kakor da bi bili cestni nadzorniki pri občini za to plačani da drže roke v žepu in gledajo v zrak, ceste in ulice pa naj — Bog oče nasipa! In vendar ima občina na razpolago za posipanje polno gramoz, jam in peska. Ali pa je prišlo posipanje cest in potov v Ljubljani morda že popolnoma — iz mode?

— **Iz gledališke pisarne.** V soboto, dne 8. februarja zadnjič v sezoni za nepar »Hoffmannove pripovedi« z gospo Cilko Otahalovo v vlogi Olimpije. Gospa Otahalova je bila več sezona prva koloraturna pevka pri narodnem divladu v Pragi in na dvornem gledališču v Stuttgartu. Sloviti češki glasbeni kritik Chvala jo je imenoval »češki škrjanček«. V nedeljo popoldne (izven abonementa, za lože nepar) Gavanilova veseliga »Mala čokoladarica«, ki jo je sprejelo občinstvo z lepo simpatijo. Zvečer (izven ab., lože par) desetič in zadnjič v sezoni priljubljena opereta »Boccaccio«. Prihodnji teden pridejo na vrsto Birinskega »Vrtoglavič«, tragikomedija iz ruskega revolucionarnega gibanja in Puccinijeva »Madame Butterfly«.

— **Senzacionalen aktualen roman z Balkana** »Za svobodo in lju-

bezen« je začel objavljati »Slovenski Ilustrovani Tednik«. Ker se odigravajo sedaj na Balkanu svetovnovazni dogodki, bo gotovo zanimal roman »Za svobodo in ljubezen« vsakogar. Naročite si »Slovenski Ilustrovani Tednik«!

— **V Gruberjevem kanalu** bi se bil pretekli ponedeljek neki čolnar kmalu ponesrečil, da ni pravočasno skočil iz čolna in prepuštil čoln z lesom njegovi usodi. Znano je, da je voda v tem kanalu zdaj po poglobljenju deroča, tako, da kdor pade zdaj vanjo, ima opraviti z valovi. Zdaj pa se nam vsiljuje vprašanje: Zakaj se ne poskrbi tam za kako varnostno napravo, t. j., zakaj se ne pripravi v Prulah ali blizu mosta kak rešilen čoln in — pred zatvornico ne pritrdi od enega obrežja do drugega močna rešilna mreža ali takozvane »grablje«?

— **Neki kovaški mojster** v Trnovem je mnenja, da kovaškim vajencem šola ni potrebna. Zato ni pošiljal svojih vajencev v obrtno-nadaljevalno šolo, ki je za vsakega obrtnika velike važnosti. Ko se ga je opozorilo na njegovo dolžnost — je začel vajence pošiljati v šolo — toda iz same jeze jim sedaj ne da jesti. Tako postopanje se samo po sebi obsoja. Vajenci bodo nekoč mojstri in bodo potrebovali marsikaj, česar se v kovačnici ne morejo naučiti. Mislimo, da smo povedali dovolj in da se poslej vajencem ne bo pritrgovala hrana, ako so željni pouka.

— **Aretacija tatinskega hlapca.** Te dni so policijski agenti aretirali v Kolodvorski ulici 25lenega hlapca Franceta Kocmurja iz Trsta, ker je ukradel svojemu sohlapcu več obleke in svojemu gospodarju dvoje kokaši. Kocmurja, ki je bil že večkrat kaznovan radi tatvine, so izročili sodišču.

— **Upnik in dolžnik.** Te dni je nastal med dvema brivskima pomočnikoma pretep zaradi nekega dolga. Med ruvanjem je upnik pograbil neki železen drog in je svoje ga dolžnika z njim tako udaril, da je ta težko ranjen padel na tla.

— **Zaradi prepovedanega povratka.** Predvčerajšnjem je bil aretiran v Gradišču 54letni Ivan Presetnik iz Most zaradi prosjačenja. Policija je tudi aretirala 51letno potepuško Ivano Windisch iz Spodnje Štajerske zaradi prepovedanega povratka in jo izročila sodišču.

— **Loterijske številke.** Brno: 34, 14, 50, 51, 56. — Gradec: 24, 9, 21, 43, 49.

— **Novo.** Danes je nastopila v kavarni »Central« prve vrste hrvaška salonska damska kapela »Graničar«. Kapela je delovala že dalje časa na Francoskem, Nemškem in raznih drugih krajih. Gospodu kavararju se je posrečilo dobiti to krasno kapelo in jo hoče tudi dalje časa obdržati, zato se slavno občinstvo opozarja, da si ogleda to noviteto, ker v naših krajih tega še ni bilo.

— **Kinematograf »Ideal«.** Danes, v petek, dne 7. februarja: Specialni večer. 1. Farma za rejo kokoši, novej in aligatorjev v Mehiki. (Zanimiv naravni posnetek.) 2. Odvedenje. (Krasna veseloigra Nordiskfilm Co.) 3. Tesmeci. (Drama.) 4. Kratkorepi rak. (Znanstveno.) 5. Teddy, snažilec oken. (Komično.) 6. Gospodična z jezera. (Drama v 2 delih. Pri vseh predstavah. 7. Nauke gre na počitnice. (Velekomično.) Jutri: »Vžiga«. (Senzacijska učinkovitost.) V torek: Napoleonov pohod na Rusko. (S solnelovanjem celotnega ruskega armadnega zbora. V 2. delih.) — Pri vseh predstavah.

Javni ljudski shod

priredi

»Politično društvo VODNIK v Spod. Siški«

v soboto 8. t. m. ob pol 8. zvečer v salonu »pri Kankertu«.

Na dnevnem redu je vodovodno vprašanje, inkorporacija Spod. Šiške k Ljubljani in šolsko vprašanje.

Občani, udeležite se shoda polnoštevilno, gre za vaše interese!

Trst.

Pastirski list škofa dr. Karlina. Za pust je izdal tržaški škof dr. Karlin pastirski list, v katerem tudi zavzame med drugim stališče napram ženskim oblekam. Našemu škofu nikakor ni prav, da se nekatere punčke oblačijo tako mikavno. Bržkone je bil že večkrat na podlagi kake tako »mikavne oblečene« — zapeljan, ker drugače bi pač ne bil izkušen v tem. Seveda — nekatere imajo res krasno obleko, kratko krilce, da se vidijo lepe nogavice skoraj do kolena, nadalje imajo obleko lepo izrezano, da se jim vidi lepi vrat in tudi grudi — ha, ha — dr. Karlin. Torej vse to je udarilo našemu »premilost-

ljivemu« škofu v glavo, zaradi tega se je vsedel takoj ter napisal dolg evanجيل, proti tem salamenskim ženskim oblekam. Bog bo vsako, ki se tako oblači, potisnil v pekel. V peku je ogenj, ki strašno peče, in revež je vsak, ki naleti na to nesrečo. Ne vemo, če bo punčkam kaj pomagal ta pastirski list. Dyomimo o tem.

Od maske zaboden z nožem. Na pustni torek se je vršil v neki gostilni na trgu della Bariera vechia pretep med maskami. Gostilničar je stopil med nje ter jih začel miriti. A to je neko masko močno razjezilo; potegnila je nož ter zabodla lastnika gostilne, ki se piše Josip Püssa, v spodnje telo. Drugi dan se je šele izvedelo za ime dotične maske. Piše se Herman Folla, star je 26 let. Bil je seveda aretiran.

Kongres N. D. O. se bo vršil 23. februarja. Trajal bo od 9. — 12. dopoldne in od 2. — 6. zvečer. Ta kongres bo v razvoju N. D. O. velikega pomena; na njem se bodo podala važna poročila. Dnevni red kongresa naznanimo pravočasno v »Dnevnu«. Važen bo ta kongres zlasti zaradi tega, ker se bo na njem sklepalo o temeljiti reformi strokovnih organizacij na narodno - socialni podlagi. Na kongresu bodo zastopniki zastopniki vseh strokovnih organizacij N. D. O., podružnic in deželnih organizacij. Na dnevnem redu je tudi volitev osrednjega izvrševalnega odbora za vse jugoslovanske dežele. Ta kongres bo pravi zgodovinski dogodek v razvoju N. D. O. Sicer pa je že skrajni čas, da se zavje jugoslovanski proletarijat svoje moči in stoli odločno in samozvestno na plan.

Veliki ples N. D. O., ki se je vršil na pustni torek v »Narodnem domu«, je izpal izborno. Gledališka dvorana je bila polna plesalcev, da se je bilo prav težko vrteti. Tudi galerija je bila natlačena. Raz galerije je visela modra zastava N. D. O., ki je povzročala splošno navdušenje med občinstvom. Ples je vodil plesovodja g. Fran Bonano. Posebno navdušenje je zavladalo, ko so nastopili plesalci »Kola« v narodnih nošah. Na splošno zahtevo so morali ples ponoviti. Plesalo se je tudi večkrat četvorko in razne druge ples. Svirala je godba N. D. O. pod vodstvom učitelja g. Faletiča. Godba N. D. O. je zelo izurjena in godci zaslužijo, da jim na tem mestu čestitamo. Razveseljivo je, da se godba N. D. O. tako lepo razvija. Kakor rečeno, je bil to res velik ples N. D. O., ples, na katerem se je delavska mladina izvrstno zabavala. Le graje vredno je dejstvo, da se tega plesa ni udeležila naša inteligenca. Izmed doktorjev na primer je bil navzoč edini poslanec dr. Pertot in pa voditelj N. D. O., dr. Jos. Mandič in dr. Vek. Kisovec. Gospodje so pokazali, koliko jim je ležeče na delavstvu. Delavstvo tvori vendar slovenski narod v Trstu. Inteligenca smo videli torej na vsakem drugem plesu, a na plesu narodnega delavstva smo jo pogrešali. Razvidno je iz tega, da se ti »gospodje« sramujejo delavstva. Delavstvo je posetilo v veliki meri vsak ples, zlasti pa Ciril - Metodov, a inteligenca se ne mara udeležiti delavskega plesa. Marsikateri delavec se je povpraševal, kako to, da se ti ljudje, ki imajo vse polno ljubezni do delavskega ljudstva, zlasti za časa volitev, niti ne prikažejo med nami. In marsikateri je pri tem tudi spoznal, kdo je njegov prijatelj na katerega se lahko zanaša. Narodno delavstvo odpira oči.

Odborniki Narodno - socialne mladinske organizacije (N. s. m. o.) so vabljani na odborovo sejo, ki se bo vršila danes, v petek ob 9. zvečer v tajniških prostorih. Ker je dnevni red seje z ozirom na bližajoči se občni zbor N. s. m. o. zelo važen, se nadejamo, da se udeležijo seje vsi odborniki.

Važno posvetovanje zaupnikov N. s. m. o. se bo vršilo v ponedeljek ob 8. zvečer v tajniških prostorih. Potrebno je, da se udeležijo tega posvetovanja vsi od odbora N. s. m. o. določeni zaupniki mesta in okolice.

Knjižnica N. s. m. o. se bo otvorila takoj po ustanovnem občnem zboru. Dosedaj smo nabrali že lepo število dobrih poučnih knjig. Obračamo se tem potom ponovno na vse one, ki so naklonjeni narodno - socialnemu mladinskemu gibanju, s prošnjo, da nam blagovolijo darovati knjig, zlasti socialne snovi. Pošiljajo se naj na naslov: Tajništvo N. s. m. o., Trst, Carbola zgornja 11.

Predavanja N. s. m. o. Ker prične N. s. m. o. takoj po ustanovnem občnem zboru s predavanjem, se obračamo tem potni na vse one, ki bi bili pripravljeni sodelovati, da to javijo tajništvu N. s. m. o.

Podružnice N. s. m. o. Vsem onim bratom, ki so se obrnili na odbor N. s. m. o. v svrhu ustanovitve podružnic, naznanjamo, da bomo pričeli z ustanavljanjem podružnic takoj, ko stvari uredimo v Trstu.

Pisma, ki prihajajo iz Gradca, Celovca, Gorice, Ljubljane, Pulja itd., so najboljši dokaz, da se slovenska mladina povsod vnema za to svojo gibanje, za narodno-socialno idejo. Naš razvoj in napredek je s tem zagotovljen.

Društva.

Občni zbor »Splošnega slovenskega ženskega društva« se vrši v nedeljo, 9. t. m. ob 5. pop. v društvenih prostorih. Rimska cesta 9. Vozred: Pozdrav predsednice, poročila tajnice, blagajničarke in knjižničarke slučajnosti in volitev novega odbora. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Društvo odvetniških in notar-skih uradnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani uljudno vabi vse svoje člane in tovariše na prijateljski sestanek, ki se priredi v soboto, dne 8. svečana 1913 v restavraciji g. Avgusta Zajca v Sodni ulici. Na tem sestanku razgovarjalo se bode o važnih stanovskih zadevah, vsled česar se nadejamo obilne udeležbe.

Mladinska skupina N. S. Z. vabi na ustanovni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 9. februarja ob 2. popoldne v društveni sobi v Narodnem domu. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo pripravljalnega odbora. 3. Pomen in stališče mlad. skupine N. S. Z. 4. Sprejem članov. 5. Volitev odbora. 6. Slučajnosti. Radi velike važnosti Mladinske skupine N. S. Z. prosimo točne in zanesljive udeležbe pripravljalni odbor.

Akad. tehn. društvo »Tabor« v Gradcu naznanja, da se vrši njegov III. redni občni zbor v soboto, 8. februarja, v društvenih prostorih z običajnim spredom. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Slovanski gostje dobrodošli!

Pismo iz Rima.

Dobil in priobčil Lipe Figi.

Dragi katoliški Slovenci! Srce se mi je radovalo, kakor bi zadela terno, ko sem zvedel, da hočete posetiti večno mesto Rim. Se z večjo radostjo sem sprejel to novico, ker se pridružijo civilnim katoličanom tudi uniformirani orli. To bo radost za poulično mladino v Rimu. To je vsa druga kakor pa v naših krajih. Na pustno nedeljo so trije okoličani jahali dolgočnega; več sto poulične mladine je bežalo za njimi ter zbijalo z njimi razne šale, primerne za predpust. To vam sporočam zato, da ne boste presenečeni in se ne boste čudili, če se Rimljani, ki imajo drugače visoko in staro kulturo, tudi z vami malce ponorčujejo. Rimljani so veseli in živji. Včasih se jih pa prime neka srboritost (kakor tudi vas) in takrat so zelo razboriti. V takem slučaju pride njihovim pestem nož in revolver. Tudi to si zapomnite. Saj vas gotovo ne bodo pustili od doma samo s pipci, katere boste potrebovali sami med sabo. Najprimernejši so lovski noži, kateri so se udomačili med našimi bratje po Štajerskem in Kranjskem. Te nože se bo skoro gotovo po znižani ceni oddajalo pri kakem našem društvu.

Kar se tiče piljače, Vam svetujem, da jo ne nosite več s seboj, kakor kolikor jo potrebujete do Trsta. Zakaj tukaj dobite prav dobro vino za primerno ceno. Pripravljalni odbor pa prosim, naj uredi to stvar tako, da ja ne bodo romarji že pijani stopili na laška tla. — Gospodu stol. vikarju Smolnikarju je slovenska naselbina v Rimu že odposlala primerne spominke za to božjo pot, ki da jih blagoslovi z luško vodo, katere ima, kakor smo izvedeli — še dovolj. Te spominke naj se prične takoj prodajati, da se Vam vsaj deloma pokrijejo stroški. Seveda samo tistim, kateri so namenjeni v Rim. Kdor bi pa že kupil kak spominke, a bi se pozneje skesal romati, mora spominke seveda vrniti, denar dobi pa nazaj nazadnje, če ga bo kaj ostalo. — Fantom pa zapeljivo poročam, da deklet ni potreba jemati s seboj. Tukaj jih je dovolj; pa tudi ceneje pridejo kakor pa domače. Tukaj jo vidiš enkrat in nikoli več. Z domačimi je pa križ. Saj vam je gotovo že v spominu slučaj kaplana Štempiharja. Slekovčeva Rozi ga je spremljala na pot v Rim; pozneje je morala pa še enkrat sama na božjo pot — seveda tudi v »Rim«. Ko je prišla nazaj, je bil sosedov sin oče, kaplan Štempihar pa se je smejal.

Tudi zaradi pohujšanja ne jemljite deklet s seboj. Kar se pa tiče mož, jim gotovo ne bo ljubo, da jim svetujem vzeti žene s seboj. No ja, ti naj store kakor znajo. Saj vedo, kaj je prav. Če biva hotel g. knezoškof usiliti kako brošuro, jo zavrne, ker imamo tukaj dovolj takih brošur; seveda so laške. Ampak imajo prav lepe slike, m... m... Da jih boste vsaj malo razumeli, prosite tistega profesorja, ki je sedaj spisal tisto nemško slovnico, naj vam spiše še laško. Ker je profesor v realci, gotovo ni liberalen in bo zato rad uslišal vašo prošnjo. — To vam poročam, ker me je za to naprosilo nekaj naših odličnikov, kateri bi radi videli večno mesto in »žive slike« raznih rimskih lepotic, katere žive razkošno, pa se vendar da pri njih solidno živeti kako urico. Če boste potrebovali še kako informacijo, vam z veseljem postrežem, ker sem deloma že privajen okolišju, v katerem živim par mesecev.

Tukaj živim lemenatarij in drugi, kakor sem dejal, smo se zelo razveselili tega romanja. Dal Bog, da bosti i vi zadovoljni s tem romanjem; pazite samo, da ne bodo vzklikali z rimskimi berači: »Rimska ječa nam je senca v vročini, pokrivalo v dežju, opora v utrujenosti, zavetje v viharju. — Brez vsake dvojbe upam, na zadovoljiv uspeh mojih informacij. Sprejmite od katoliških Slovencev v Rimu podeljen jim papežev blagoslov!

Vaš

Pepe Radirka.

Prosveta.

»Veda« 1912. Lux ex Oriente! Ob najjužnejših mejah Slovenije se je zbrala pred dvema leti kopica mladih znanstvenikov, ki so sklenili, da vpeljejo kulturo našega naroda na nova in uspešnejša pota. Bit će dana — smo rekli lani in letos moramo z navdušenjem pribiti dejstvo, da že visoko stoji solnce in da pušča za seboj s gorjoto in zlatom obsuto polje. »Veda« je postala činitelj slovenskega kulturnega življenja! Te dni, ko začnemo pravna predavanja na »Revolte« v Trstu, predavanja, ki naj bodo nekak začetek laške univerze, te dni je stopila »Veda« v tretji letnik in bo skušala tudi letos v »posestrinskem mestu« dokazati, da imamo tudi mi že univerzo, kulturo in docente, a da manjka vsemu le forma in legalizacija. »Veda« naj poda dokaz, da nismo Slovenci katihumeni in da imamo vse pravice za vstop v svetišče. Pa še nekaj! Kakor plin je vtisnjeno naše ozemlje v dve veliki masi narodov, med Nemce in Italijane. Na »Vedi« je, da vzdrži naš narod kulturno tako visoko, da nas ne bo mogla raznaroditi tuja kultura, nje naloga je, da sprejema tujo kulturo in nam jo potem nudi v boljši obliki. Na meji Italije smo! Pred nami ležijo solnčne poljane tujerodcev, nalahko nas objema prijetno-omamljivi cefir laške kulture. Na »Vedi« je, da nas ta cefir ne vspava, ampak vzdrži, da se povzdignemo nad soseda. Ona naj tvori močilen val, ki z vehemenco udari proti severu in ustavi tujen prodiranje. Južno podnebje naj ji da ognjevitost in potenco, da bo zamogla vršiti svojo nalogo preko Ljubljane daleč proti severu. Tudi letos je bilo uredništvo v najboljših rokah in razveselili nas mora delstvo, da čitamo med uredniki ime prof. Seidla, ki je vzbudil s svojim spisom »Kamniške planine« na slovanskem jugu občno pozornost, nahaja se pa vmes tudi mlad mož, ki je zadnje dve leti z mladeniško og-

njevitostjo kot publicist napisal nebroj člankov in referatov, zraven »Socializma«. Njegova brošura »o slovenski univerzi v Trstu« je vzbudila na celnem jugu velikansko zanimanje. Filozofijo, psihologijo in pedagogiko je urejeval prof. Ozvald, priznani šolnik in učenjak, katerega ime se v dobi v vsaki slovenski privatni knjižnici. Znana je njegova »Logika« za srednje šole. Zraven Kramerja sta ostala v uredništvu Prijatelj, ki urejuje slovstvo in kult. zgodovino in priv. docent Vošnjak. Letošnjega zvezka vsebina je kaj mnogovrstna, dokaj je razprava člankov gospodarske vsebine. Breziga je spisal temeljito razpravo: Konjunktura, kriza in depresija, Agneletto: Denar. Zanimiva je razprava bivšega kranjskega dež. poslanc Mandelja: Nekaj številk iz kranjskega deželnega gospodarstva; aktualna je ta študija in vzbudila je po svoji strogo stvarni vsebini v našem političnem in gospodarskem življenju vseobčno zanimanje. Seidl pri- naša: Mehaniko duševnega delovanja in reči moram, da je ta razprava pisana znanstveno a obenem tudi tako poljudno, da jo mora vsak lajik čitati z največjim užikom, saj obdeluje snov, ki zanima skozi tisočletja človeštvo. Vošnjak in Knaflič prinašata par krajših člankov, večina »pregledov in referatov« pa je njihov; pomagajo jim Ogris, Ozvald, Zmavc in drugi. Prijatelj prinaša »Gradivo« o Kordeševem življenju, prof. Murko Štrekljev nekrolog, Zarnik zanimivo študijo: o oblikah s pomočanimi možkimi in ženskimi znaki. Iz ženske roke ni potekel nobeden članek. Jako dobrodošle so nam tri razprave v hrvatskem jeziku. Z veseljem nas navdaja to praktično jugoslovanstvo in odkritosrčno želimo »Vedi«, da bi tudi v tretjem letniku: vspešno razširjala Slovence obzorje.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

KOMPLOT PROTI PRNCU HOHENLOHE.

Petrograd, 6. februarja. Tu je policija odkrila tajni komplot, ki je bil naperjen proti princu Hohenlohe, ki je, kakor je znano, došel sem s lastnoročnim cesarjevim pismom. Vsi členi kompota so bili zasačeni. Princa spremlja močna straža.

VSLED BOLGARSKIH ZMAG — NOV POLOŽAJ.

Dunaj, 6. februarja. »Allgemeine Zeitung« poroča, da se je vsled zmagovalnega prodiranja Bolgarov na Gallipolskem polotoku položaj popolnoma spremenil.

BOLGARI NA — CARIGRAD.

Dunaj, 6. februarja. Bolgarska armada, kakor poroča »Alg. Zeitg.«, začne akcijo, ki je namenjena proti samemu Carigradu. S tem, da bo vničena moč Turkov na polotoku Gallipoli — se odpre pot grškemu brodomu, ki bo jadralo pred Carigrad.

Belgrad, 6. februarja. Iz Cetinja se poroča, da so Črnogorci popolnoma odločni za to, da zavzamejo mesto Skader v naskoku in ne odnehajo preje, dokler mesta ne dobe, da preprečijo nakano, priklopiti Skader Albaniji.

Bukarešt, 6. februarja. Ministrski predsednik je izjavil, da Rumunija na noben način ne odneha od svoje zahteve po Silistriji.

Carigrad, 6. februarja. Siri se vest, da veliki vezir nima nobenega upaja več v vojni obrat in to vsled financijelnega položaja ter radi malodušnosti, ki vlada v turški armadi ter v prebivalstvu, ki vedno glasneje želi miru. Uskoki od armade v Janini poročajo, da vojska trpi glad, da je vsaka zveza, ki bi omogočala dovoz živil, pretrgana. Predaja Janine je le vprašanje nekaj ur.

Belgrad, 6. februarja. Skupščina bo sklicana še le po dokončani vojski.

Sofija, 6. februarja. Dr. Danev se je danes povrnil. Dopolodne ga je kralj sprejel; v avdijenci je dr. Danev poročal o vseh vprašanjih, ki so se obravnavala na londonski konferenci.

Odgovorni urednik Radivoi Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Stanovanje, 2 sobi in kuhinjo na zračnem kraju išče maloštevilna stranka. Posredovalec dobi pri namenu primerno nagrado. Ponudbe pod šifro »Mirna stranka« na Prvo anončno pisarno.

Stanovanje z dvema sobama, kuhinjo, shrambo se za majev termin odda v Rožni dolini št. 223, cesta I.

Mirni stranki se odda takoj malo stanovanje soba in kuhinja. Poizve se v »Prvi anončni pisarni«.

Iščejo se tri mesečne sobe za takoj. Kdo. pove »Prva anončna pisarna«.

Kupujte „Dan“.

„Dan“ je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.

„Dan“ je najbolje informiran slov. dnevnik.

„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.

„Dan“ je najodločnejši neodvisni jutranji list.

„Dan“ je najcenejši napr. dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinarjev, s pošto mesečno le K 170.

„Dan“ je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

„Dan“ prinaša interesantne in znamenite zgodovinske romane.

„Dan“ prinaša znamenite sodobne politične karikature.

„Dan“ je odločen zagovornik vseh zatiranih.

Sirite „Dan“ med ljudstvom.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Odda se takoj dva prostorna lokala

na Mestnem trgu; vhod skozi vežo, pripravna za mlekarno ali kakega obrt. uika. Ponudbe pod »Lokal«, pošto ležeče, Ljubljana.

Sprejmeta se dva učenca

za slikarsko in pleskarsko obrt. Kje, se poizve v »Prvi anončni pisarni«.

Nemeblovana mesečna soba z drvarnico se takoj odda.

Vpraša se v »Učiteljski tiskarni« v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Oddam takoj veliko, suho in zračno skladišče

24 metrov dolgo, 14 metrov široko na Emonski cesti št. 2

Ivan Jelačin, Ljubljana

Radi inventure

prodajam vso zimsko zalogo kostumov, mantijev, paletojev, jopic, bluz, raglanov, oblek, klobukov in vse drugo blago 50% pod lastno ceno.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Pri nakupu „pravega Francka“ izvolite paziti na to-le varovalno znamko.

Tovarna v Zagrebu.

pl. im. 12254977

Zavrnite previdno podobne zavoje kot ne „pravi Franck“.

Proizvod najboljših sirovin.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta šte. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in stroje za pletenje (Strickmaschinen) za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler. - Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko.

Učiteljska tiskarna

: Lublana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejšie uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejšie izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

Cene najnižje!

Notni stavek.